

LEONARDO DA VINCI (1452–1519) – OB PETSTOLETNICI NJEGOVE SMRTI: LEONARDO IN MATEMATIKA

JURIJ KOVIČ

Inštitut za matematiko, fiziko in mehaniko, Ljubljana
FAMNIT, Univerza na Primorskem

Math. Subj. Class. (2010): 00A66, 01A90, 01A40, 01-02

Leonardo da Vinci je zapisan v zgodovino kot znanstvenik, izumitelj in umetnik. Tudi petsto let po njegovi smrti znanstveno-raziskovalno zanimanje za njegovo ustvarjalnost samo še narašča. V članku bomo pregledali in ovrednotili predvsem njegove dosežke, povezane z matematiko, še posebej geometrijo.

LEONARDO DA VINCI (1452–1519) – AT HIS 500th DEATH ANNIVERSARY: LEONARDO AND MATHEMATICS

Leonardo da Vinci is recorded in history as an scientist, inventor and artist. Even five hundred years after his death the scientific-research interest in his creativity is only increasing. We will examine and try to evaluate, in particular, his achievements related to mathematics, especially geometry.

Matematika v Leonardovem času

V članku [5] smo povedali, kakšna je bila v Leonardovem času znanost in kakšen je bil položaj umetnika (arhitekta, slikarja). Nismo pa še natančneje opredelili: *Kaj je za časa Leonardovega življenja (1452–1519) oziroma samemu Leonardu pomenila beseda »matematik«? Kaj je sestavljalo matematiko tistega časa? Kakšne metode je uporabljala? Kakšne simbole? Na kakšni ravni je bila? Kje vse so jo uporabljali?* To bomo storili v tem članku.

Vsako zgodovinsko obdobje izoblikuje svojo »definicijo« matematika in matematike, ki za druga obdobja morda sploh ni uporabna. Kot pravi znani francoski matematik in zgodovinar matematike Jean Dieudonné (1906–1992), je matematik »nekdo, ki je objavil dokaz najmanj enega netrivialnega izreka«. V knjigi [1, str. 53] je podan seznam 52 imen matematikov, rojenih med 1397 in 1517.

V Leonardovem času je ime *matematik* zaslužil, kdor se je spoznal na: aritmetiko oz. računanje z abakusom in z arabsko-indijskimi številkami, geometrijsko algebro grških in arabskih avtorjev in praktično matematiko (trgovsko-knjigovodsko, finančno-bančno).

Matematiki v času renesanse (kot tudi še nekaj časa pred njo in potem) niso bili specializirani na neko ozko področje, kot so to matematiki danes,